

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naslanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 18.

V Ljubljani, 20. septembra 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

V *Budapešti* so sedaj zbrali avstrijski in ogerski odposlanci, da dovolijo troške za skupne državne potrebe vzlasti za vojsko ter da potrdé naše razmere do drugih držav. Ob tej priliki je pozdravil tudi cesar odposlanca. Letos je med drugim rekel: Veseli me, ker se je potrdila moja lanska beseda, da se ohrani in vtrdi mir med vladarji; tako upanje smemo gojiti tudi za prihodnost, ker živimo z vsemi državami v prijateljskih razmerah. Poslanci so te besede glasno odobraval, hvaleč Boga, ki je Avstriji dal tako modrega in skrnega vladarja. Odposlanci se sedaj pòsvetujejo o troških za vojake. Žalibog, da ti stroški rasejo od leta do leta in da nič ne kaže, kedaj bode že konec tega vednega naraščanja. Zopet letos bodo izdali nekaj milijonov več v ta namen, kakor lansko leto. Mi smo že velikrat povdarjali, da ne pridemo v Evropi, torej tudi pri nas ne, do boljših gospodarskih razmer, dokler države ne znižajo števila vojakov. Vojaštvo silno veliko velja in odvráča od dela najboljše moči. Kako da pri nas narašča vojaštvo in z njim tudi stroški, vidimo iz teh-le števil: Leta 1863 je imela Avstrija za mirni čas 284.000 vojakov, za vojsko 618.735; trideset let pozneje l. 1893 imela je Avstrija v miru 360.000 vojakov, za vojsko 1.800.000 vojakov in brambovcev ter 3.500.000 črne vojske, skupaj 5.300.000 vojakov. Dolga pa je imela država l. 1863 blizo 2500 milijonov, l. 1893 pa že 13.375 milijonov. Za plačevanje obresti tega velikanskega dolga morajo seveda skrbeti — davkoplačevalci. Ni torej čuda: Kolikor bolj mogočno se razlega po državah vojaški boben, toliko bolj žalostno poje okoli kmetjskih domov — rubežni boben!

Papež Leon XIII. je tudi vroče poletje preživel zdrav ter je vkljub svojim 84. letom delaven od jutra do poznega večera. Papež hiti z delom, kakor bi se mu zdelo, da ne bo več dolgo časa mogel delati. Rad govori o smrti in se skrbno zanjo pripravlja. Nedavno si je dal napraviti nagrobni spomenik. Na krovu počiva

lev, ob desni in levi sta kipa vere in pravice; spodaj pa je z velikimi, črnimi črkami zapisano: Hic Leo XIII. P. M. Pulvis Est. To se pravi: Tukaj je Leon XIII. papež — prah! — Dal Bog, da bi se slavni papež še dolgo mogel boriti za vero katoliško in za pravice trpečega, teptanega človeštva, ter da bi še dolgo ne rabili nagrobnega spomenika, katerega si je dal papež napraviti že v življenju, vedoč: kako koristno je za človeka spominjati se svoje smrti!

V *Italiji* se zdi, da je liberalizem dogospodaril. Ljudstvu je iztrgal vero iz src, ugrabil mu je ves denar iz žepov, cerkev je ponižal in oropal in konec gospodarstva so — sami neznosni dolgovi, kateri napravljajo tudi staremu zvitemu Krispiju velik strah. Ta mož je bil nekdanj upornik in vedno hud nasprotnik papeža in cerkve. Sedaj je prvi minister in svetovalec kraljev; sedaj vidi, kam je brezbožni liberalizem privedel lepo Italijo, vidi, da je država na robu propada in da ga ni drugega pota za rešitev, kakor — sprava s cerkvijo! — To je Krispi nedavno očitno povedal. Stari lisjak se seveda ni spokoril, on še vedno ovraži vero in cerkev, toda v skripceh je in ker si sam več pomagati ne ve, rad bi zopet cerkev dobil kot deklo, ki bi mu pomagala iz zadrege. — Iz tega je videti, kako sila hudih časov ljudem odpira oči, da brez Boga in brez vere ni mogoča na svetu stalna sreča.

Ruski car je zadnji čas zelo bolehen. Pravijo, da ima živce bolne. Čuditi se ni, da je car bolehen, kajti on živi v vednem strahu, kedaj da ga iznenadi kaka zarota nihilistov, ki še vedno skrivaj rujejo na Ruskem. Ljudstvo na Ruskem je dobro in verno, žalibog da premalo podučeno in izobraženo; kar pa je solanih ljudij, so mnogi vzgojeni na tujih brezverskih solah. Taki se vračajo polni novih nauk domov, postanejo nezadovoljni in se udajo nihilističkim spletkam.

V *Belgiji* bodo imeli splošne volitve za postavljajalno zbornico. Te volitve se bodo vršile na podlagi razširjene volilne pravice, sedaj bodo namreč volili tudi delavci. Videlo se bo torej, ali ima katoliška stranka med ljudstvom več svojih ali jih imajo liberalci.

Vojška med Kinezi in Japonci se še nade-

ljuje, toda poročila, katera prihajajo listom, so tako nasprotna, da ni lahko vedeti, kedo da zmaga. Toliko se pa sme reči, da odločilne bitke še ni bilo, pač pa je vsaki dan kaj prask, pri katerih včasih zmagajo Kitajci, včasih pa Japonci.

Katol. shod v Vipavi.

Gotovo ni bilo nobenemu od 3000 obiskovalcev javnega shoda dne 2. sept. žal, da se je v hudi vročini potrudil na grajsko dvorišče. Po kateri poti si dospel v trg, pozdravil te je slavalok s primernim napisom, raz hiš so visle zastave slovenske, cesarske in papeževe. Najbolj se je v tem obziru odlikovala grajsčina prebلاغ. grofa Lanthieri-ja. Ob 4. uri popoldne naznanjalo je streljanje topičev začetek shoda.

Odvetnik in deželni odbornik gosp. dr. Fr. Papež otvori zborovanje, kazoč na pravila kat. pol. društva, po katerih je glavni smoter društvu prirejati na raznih krajih shode in s poljudnimi govori razjasnjevati vprašanja, ki so dandanes pereča, naj si že bode v gospodarskih, verskih, šolskih ali socialnih zadevah. Taki shodi so bili že na več krajih in povsod smo si pridobili obilno prijateljev našemu društvu, saj so spoznali, da nismo prišli hujskat, kakor se nam prerado očita, temveč le podučevati. Na prijazno vabilo vipavskih veljavnih mož smo radostnim srcem prišli v solnčnato Vipavsko dolino.

Kot deželni odbornik takoj začne govoriti o gospodarskem vprašanju naše doline. Za vrejenje reke Vipave in hudournikov preiskuje, dela načrte in proračune deželni inženjer, a da sedaj ni še mogel temu kraju zastaviti svojih moči, je vzrok, ker je moral več časa sam nadzorovati delo pri novem mostu v Ratečah in pri ribniškem vodovodu. Za reko Vipavo pride takoj na vrsto vodovod na Planini in na Vrhpolju. V dveh letih, meni, da bode na papirju delo že končano. O razdelitvi pašnikov je že izdelan načrt, ki je sedaj pri ministerstvu, ako želi jedna tretjina opravičencev razdelitev, se drugi dve tretjini ne morete ustavljati razdelitve.

Lovski zakon se prenareja. Če tudi ne bode v vsem ugajal kmetovalcu, zboljšan le bode. Mi smatramo zajca za škodljivo žival in kmet sadi zelje in drugo za se, ne za zajca. (Istina!)

Da bi se pomagalo vinorejcem, določila se je svota 2000 glid. za premije onim, ki poskušajo z ameriškimi trtami, tem namreč uš ne pride tako hitro do živega, kakor domačim. Na prošnje se daje od tega zneska podpora vinorejcem, da si prve troške poravnajo. Tudi daje dežela brezobrestna posojila do 100 glid. v ta namen. Zraven tega bode še potovalni učitelj obiskoval vinorodne kraje in dajal pojasnila in poljudne svete. — To so ob kratkem točke, s katerimi se je bavil deželni zbor in odbor, ako kdo želi še natančnejših podatkov,

se lahko posebno še obrne do govornika, ali do domačega poslanca g. Lavrenčiča. (Zahvala.)

Veliki zbor vipavskih pevcev zapoje pred odrom mogočno Nedvedovo kantato »Avstrija moja«, ko se ploskanje poleže, nastopi dr. Gregorič in začne na podlagi ravno odpete pesmi govoriti o kat. pol. društvu. Razkloži kaj je društvo, kaj je pol. društvo, kaj je kat. pol. društvo. Njega geslo nam pové, smoter vsega njegovega delovanja in ta je: Vse za vero, dom, cesarja! Vera uči, kaj je dobro. Vest človeka peče, ako je kaj slabega storil. Tedaj je že stvarnik položil v človeško srce čut dobrega in Kristus nam je to še natančneje določil. Verski nazori naj stopijo v življenje, to je preosnova vsega družinskega in državnega reda. Zato ima vera s politiko opraviti, ker je vera prava in stalna podlaga dobre politike. Pogubna načela, katera v zadnji številki list »Delavec« razvija, nas gotovo ne pripeljejo k pravi preosnovi družabnega reda.

Dom — kaj je dom je težko povedati, ali ako si šel na ptuje, takrat si čutil, kaj je dom. Ali za domovino vpiti samo »živio!« za dom se naučujemo samo pri kozarcu, je premalo, od takega delovanja se nimna korist. Delovati je treba za njo, njej posvetiti svoje moči in tukaj vsaki stori v katerem že si bodi stanu. Podpirati gmotno stanje, ker revež prej zataji svoj dom kakor oni ki trdno stoji. V ta namen delujejo posojilnice požarne brambe, poštene razvedrilne in podučne veselice in lepi vzgledi. Za cesarja! Kaj je hiša brez gospodarja? Ako bodo le hlapci in dekletke vodili in ukazovali, hiša ne bode dolgo obstala. Občina brez župana ne obstoji in iz več občin obstoji država, tedaj je še bolj potrebna predstojnika — vladarja. (Živahno pritrdjevanje, govorniku čestitajo.)

Pevci zapoje Zajčev zbor »Pojmo pjesmu«. Glavna navduševalna melodija je kakor pri večini Zajčevih skladb v basu in pri kakih 30 basistih kaj veličastno doni slavospesni pesmi in domovini.

Dr. Šušteršič govori o kmetijstvu blizu uro dolgo. Dasi je vročina precej huda in nekaterim ljudem sije solnce naravnost v obraz, poslušajo ga z največjim zanimanjem. Vsebina njegovega govora bi bila ob kratkem ta-le:

Vse napreduje, trobijo liberalni listi! a gotovo je da kmetijstvo propada. Dokazuje na podlagi statističnih podatkov, kako je liberalizem zakrivil, da se denar kopiči v nekaterih rokah, a ni se spomnil kmeta. V naši državni polovici pride povprečno na 6000 samostalnih

posestev na boben v enem letu. Kaj je temu vzrok? Nekateri pravijo, slabe letine — trtna uš. A kmet se je z zemljo vedno moral boriti, brez nesreč ni bilo nikoli če ni bilo trtne, so bile pa druge uši. (Istina.) Ali prej ko še denar ni imel tolike veljave in je kmet si pridelal, kar je potreboval za se in ni bilo še takih razvad in je tudi svoje davke v pridelkih plačeval in sicer več ako je veliko pridelal, manj, če se je slabo obneslo, prej so bili drugi časi. Le deseti del dohodkov šlo je za davke, a sedaj se postave ne ozirajo kaj na kmeta. Ako imaš 630 gld. dohodkov, si oproščen dohodninskega davka; ko bi bila jednaka postava za kmeta, bi vi skoraj nič ne plačevali. Odprli so preveč meje tujemu blagu. Prevoznina iz Amerike do nas stane le 1-20 gld. za cent, ni čuda, da žito nima cene, sedaj še pogodba z Italijo; čutite pa vi najbolj, (žali Bog, da res!) kako bi bilo temu pomagati?

Davke preosnovati na korist kmetovalcu, omejiti posel prekupovalcem, združiti se v skupine, ker zedinjenimi močmi se lože kaj dvseže. Tu omenja posebno še našo vinarsko zadrugo in vabi ljudi k njej, ona bo pomagala kmetu tudi z denarjem v sili in on bo z vinom na jesen lahko plačal, gledala bo, da se vino zdravo ohrani, vabila kupce in skrbela, da se po vrednosti tudi proda. Posojilnice po Reiffeisenovem zistemu so silno koristne za male občine. Na Tirolskem jih je že vpeljanih 120. (Govornik opisuje njih napravo in delovanje). Oderuško postavo sicer imamo, a oderuhov se še nismo znebili. V svojem poslovanju kot odvetnik je imel slučaj ko je siromaka oderuh tako stiskal, da se je od glavnice 90 gld. v desetih letih nabralo samo obresti 2400, če tudi je bilo med tem časom 40 gld. kapitala plačanega. Govori še o naši železnici, o novem načrtu ministra Falkenhaina v prid kmetijstva.

Vse postave in načrti pa ne bodo dosegli vsega, ako se družba ne preustroji in slovo da liberalizmu. Liberalizem ima geslo: »Vsak zase« krščanstvo pa: »Vsi za enega, eden za vse!« Prevstroj se pa mora pričeti že v šoli. Naša dosedanja šolska postava gleda le na prebrisanost in vedo otrok, ne blaži pa srca, ne kroti strasti. Sad takih brezverskih šol se posebno kaže na Francoskem, najbolj zagrizeni liberalci se boje tega sadu, zato odgojujejo svoje otroke v verskih zavodih, a verske šole pa ne privoščijo drugim. Zato moramo delati z vsemi močmi, ne prej jenjati, dokler ne dobimo verske šole. Smo katoliki složni, jo bomo tudi dosegli.

Krščansko življenje naj bode v družinah, v društvih, katoličana se moramo pokazati posebno pri volitvah. Ne poslušati onih, ki se laskajo ljudstvu, kadar ga potrebujejo pri volitvah, ampak one, ki imajo za Vas gorko srce in tudi vedno odprte roke. Poslanci delajo postave zato si oglejte tacega moža od vseh strani, preden mu daste svoje zaupanje in svoj glas. Ne vstrašite se grozenja, še manj zabavljanja. Zabavljati je pač lahko, zato ni potreba dosti študiranja, ampak le dobra pljuča in nekaj brezobzirnosti. Bojte se le Boga, pa nobenega družega! Burno odobravanje in ploskanje je sledilo gorkim besedam. Zajcev »U boj« zapoje nato 60 pevcev, in ko ob sklepu omenja presv. cesarja in svetega Očeta, pojeti se dotični himni. — Blizu pol 7. ure bil je shod zaključen. — Pri skromni večerji zbralo se je 61 mož županov, duhovnikov in družih. Maršikatera napitnica se je vrstila s petjem do pol 10. ure, ko so ljubljanski gospodje morali oditi k svojim poslom na dom.

Sklepam poročilo z gorko željo, naj bi javni shod obrodil obilnega sadu!

Katol. shod pri treh Farah.

Časten je bil prvi shod katol. polit. društva za Novo Mesto, vreden namena društvenega, vreden pa tudi zaupanja, ki je je izkazalo ljudstvo s svojo mnogobrojno udeležbo, s svojo vztrajno pazljivostjo, s svojo vidno hvaležnostjo. Nasprotja tudi tu niso bila premala. Za to so skrbeli ljudje, ki sicer nobenega načela, nobene trditve ovreči ne morejo, ki jih pa vselej prime liberalni krč, kadar se pod katoliško zastavo stopa mej narod. Čas bi bil, da bi si propadajočemu ljudstvu v korist podali vsi roke, ki trdijo, da imajo srce zanje, toda strast je pri maršikom hujši, nego ljubezen. Zato se ne čudimo nasprotstvu niti pri belokranjskem shodu. To nasprotnost pa ne pomaga nasprotnikom. Katoliška ideja v javnosti je v nedeljo popoldne slavila svoje zopetno zmago. Z metliške cerkve so vihrale zastave, na poti do Treh Far so bili postavljeni mlaji in slavoloki; pod trifarskimi lipami pa je bila zbrana nebrojna množica ljudstva iz vseh belokranjskih in sosednih hrvaških krajev.

Prislo jih je tudi mnogo iz Stopič, Podgrada, Št. Jarneja itd. Ne motimo se, če pravimo, da jih je bilo do štiri tisoč ljudij.

Bila je slikovita skupina v nedeljo pod trifarskimi lipami. Unijati zumberski, Hrvatje, Belokranjci, vsi v svojih domačih nošah, so popolnoma zagostili obširni prostor. Na potu je pri prvem slavoloku pozdravil gospode g. Bajuk.

Ob starih se je pričel shod. Na hodniku cerkvenega poslopja so se zbrali skoraj vsi belokranjski in tudi drugi duhovniki in poleg njih še mnogo družih veljavnih mož.

Predsednik čast. g. Babnik, topliški župnik, je otvoril shod. Pozdravil je navzoče, vzlasti preč. gospoda prošta in duh. svetnika Dovgana, predstavil vladnega zastopnika, okrajnega glavarja gospoda Riharja. Zboru je predsedoval č. gosp. metliški prošt.

Prvi je govoril č. g. radoviški župnik Švajger tako-le:

Kraj, na katerem danes zborujemo, je zgodovinski kraj. S krvavimi črkami je zapisana zgodovina metliškega mesta in njegove okolice v bukvah zgodovine kranjske dezele. Ne da se opisati, ne da se dopovedati, kaj je trpela Metlika, kaj je prestala metliška okolica po divjem Turku. Sedemkrat je prišel krvoločni sovražnik v Belo Krajino, tedaj imenovano slovensko marko, slovensko mejo. Tla, na katerih danes zborujemo, so namočena in posvečena z mučeniško krvjo naših prednikov.

Je zgodovina teh krajev pisana s krvavimi črkami, je pa tolažilno in veselo to, da so te krvave črke obrobjene s svetlim zlatim zarom. Za kaj, za koga so naši predniki trpeli, se bojevali, umirali? Z malimi, pa pri srčnimi besedami nam odgovarja pesnik, rekoč: »Za krat častni in slobodo zlato«, to je: za vero in domovino. In glejte! vera in domovina, katoliška vera in slovenska domovina, to je geslo našega katoliškega političnega društva. Ohraniti in spopolniti, pa tudi zbuditi in oživeti delavno katoliško vero in gorko domovinsko ljubezen v našem belokranjskem ljudstvu, to je našemu današnjemu shodu blagi namen.

Naše društvo želi, da bi se blagostanje našega ljudstva zboljšalo, ker ljudstvo v dobrih gmočnih, časnih razmerah je neodvisno, je samostojno; in tako neodvisno, samostojno se čuteče ljudstvo je zadovoljno, je srečno, kolikor sploh se da na tem svetu doseči zadovoljnosti in sreče. Naše društvo bo podpiralo dolenjsko ljudstvo v verskem, narodnem, političnem, zlasti gospodarskem oziru. Jeden teh pripomočkov, ki blagodejno vpliva na gmočno stanje ljudstva, je sveta vera, je življenje po veri, je katoliško življenje. Sveta vera uči ogibati se vsega nepripuščenega, vsega hudega; sveta vera uči delati le to, kar je pripuščeno, kar je dobro. Sveta vera ne brani skrbeti za časno, ona ne brani, zbirati si premoženja; pa sveta vera uči, rabiti v to le dovoljene in poštene pripomočke, prepove pa vsako tudi najmanj nepoštenost in krivico. Kdor ima v srcu živo vero, pa po tej veri tudi živi, on živi katoliško življenje in tako katoliško življenje je pošteno na vse strani.

Podlaga takemu življenju postavi naj se že v domači hiši, v družini. Ziva vera prešinja stariše in otroke. Oče in mati, gospodar in gospodinja sta prva v družini, sta v družini božja namestnika. Pa le tisti oče, le tista mati bodeta otroke lepo krščansko izredila, katera sta sama napolnjena z živo vero, katera sama živita, kakor sv. vera uči in zahteva. Tak oče je skrben tudi za časno, on je delaven, on je varčen, taka mati je dobra gospodinja, ona v resnici podpira tri vogale hiše. In ker jabelko ne pade daleč od drevesa, tudi otroci radi potegnejo za takim blagim očetom, za tako vrlo materjo, tudi otroci so delavni, pridni in pošteni. Lepa zastopnost, sveti mir prebiva v taki hiši, pa tudi božji blagoslov ne izostaja. Nad tako hišo se rada spolnuje beseda kralja Davida: »Mlad sem bil in postaral sem se, pa nisem videl, da bi pravični kruha stradali.«

Oče pa, ki v srcu nima žive vere, se lahko spozabi in kakor nas žalostna skušnja uči, se tudi v resnici spozabi. On je nezvest mož, je slab oče, je malovreden

gospodar. Ne dela rad, ni varčen; išče rad in prevečkrat veselo družbo, kjer zapravlja čas in denar; doma pa delo zaostaja, se zanikerno opravlja, premoženje gre rakovo pot. In naj bode žena še tako skrbna, otroci še tako delavni, tak slab gospodar zapravlil bode premoženje, pognal bode po svetu ženo in otroke. V srcu ni žive vere, ki bi ga varovala, da se ne izgubi; ko se je zgubil, kedo ga bode spravil na pravo pot, če ne sv. vera, te pa nima. Vzemimo, da je tudi žena taka, in da otroci pa posli niso boljši, potem mora propasti in tudi propade najboljša hiša. Veliko k temu pripomore, ker v družini ni žive vere, ni življenja po veri, ni katoliškega življenja. Že te besede nam lepo pojasnijo, da ravno verno življenje blagodejno vpliva na gmočno časno stanje ljudstva. — Opomnim še ene stvari, katera živo sega v gospodarsko stanje našega ljudstva. Mislim na tiste, katerih Bog je denar, domovina njih žep, a narod dobro došla oprostite izraz — dobro došla dojna krava; mislim na tiste, katerim ni treba moliti: daj nam danes naš vsakdanji kruh, saj jim ga siromašni narod nosi na kup; mislim na tiste, katerim ljudstvo plačuje visoke obresti po 10, 15 in še več; kateri so zlasti, dokler smo še vino imeli, jeseni jemali mošt po najbolj nizkih cenah in to dostikrat brez vsega računa. Posamezni so bogateli, a ljudstvo — včasih tudi lahkoumno — a ljudstvo je zmiraj bolj hiralo, propadalo — in sedaj je prišlo do predzadnje postaje, na kateri se od vseh stranij kliče: Hitra in zdatna pomoč! Če ne, narodnemu blagostanju odzveni zadnja ura, in za zvon, ki zdatno pospešuje zadnjo uro, prav pridno vlečejo brezverni bogatini. Ko bi bogatinski oderuhi v svojih srcih imeli živo vero v Boga, v večnost, v neumrjčenost duše, vero, da bodo enkrat Bogu odgovor dajali od vsacega krajcarja, kake so si ga pridobili, bi jih ravno ta živa vera varovala pred krivico, pred oderuštvo in marsikateri družini se bi bila treba zapustiti rodne hiše ter iti od nemila do nedraga. Pa vera jim je na poti, zato ne marajo za njo, vržejo jo od sebe kot nadležno opominovalko, kot neljubo svarilko. Glejte, kako vera skrbi. Zatorej veren bogatin pomaga ljudstvu, neveren ga odira in zatira.

Belokranjsko ljudstvo! naše društvo ti želi, da se zboljša tvoje časno blagostanje. Dokaz ti bode današnji shod, ki se vrši tebi v poduk, tebi v prid. V pomoč ti bodi živa sv. vera. Ona ti bodi Tvoj angelj varuh, ki te naj vodi po poti poštenosti, ki te naj varuje v slučaju skušnjave vsake nepoštenosti. Sv. vera ti bodi tolažilo in krepilo v skrbeh, v trudu za vsakdanji kruh, v skrbeh in v trudu za svoj obstanek. Bodi tedaj, belokranjsko ljudstvo, katoliško v srcu, bodi katoliško v življenju.

Ne razumem, in čudno se mi vidi, da se zamore pameten in razsoden človek spodtikati nad tem, da tako radi povdarjamo vero in cerkev. Sumljivo je, če komu ni všeč beseda »katoliško«; kakor je tudi sumljivo, če je komu zoperna beseda: »slovensko«. Ne morem razumeti, kako se more kedo spodtikati nad tem, da napravljamo shode, saj so le v korist narodu. Komur niso taki shodi všeč, on ni prijatelj naroda. Pravi slovenski rodoljub rad v misel vzame slovensko narodnost, rad o njej

govori veseli ga, če se o narodnosti govori. Zamerita mu to le kak mlačen narodnjak pa naroden nasprotnik. Isto velja glede vere in cerkve. Da se tako pogosto govori o veri in cerkvi, ni ljubo mlačnemu katoličanu, pa onemu, ki je neveren. Pravi slovenski narodnjak ljubi domovino, ljubi vero, je zvest sin cerkve in naroda. On se trudi, dela, žrtvuje in trpi za vero in domovino. Belokranjsko ljudstvo je bilo do sedaj zvesto veri in domovini, dal Bog, da se i v prihodnje stanovitno drži starega gesla: »Vse za vero, dom, cesarja«.

Čez vse lepo kaže svojo ljubezen do naroda tisti, ki ga uči, spodbuja, vodi, da ostane zvest Bogu, domovini in cesarju. Posebno lepo znamenje prave, nesebične domovinske ljubezni je tudi to, da narodnjak, kar in kolikor mu je mogoče, pomaga ljudstvu tudi v gmoinem, časnem, da si zboljša blagostanje, da naše ljudstvo živi srečno in zadovoljno v svoji toliko ljubljeni slovenski domovini, katero mili Bog ohrani, vari, blagoslovi.

Listek.

Čez petindvajset let.

»Gospa M. prosi Vas, da pridete se enkrat k dečku, to noč se mu je zelo shujšalo.« S temi besedami ogovorila je služkinja vdove M. zdravnika. Videlo se je služkinji, da je hitela, kajti nje obraz bil je rudeč in govorila je pretrgano, ker je naglo soplja.

»Dobro!« odvrne zdravnik, »v četrte ure bom že tam. Sicer sem pa gospej M. že včeraj povedal, da bo deček tetko ozdravil; je prav malo ali pa nič upanja.«

»Gospa je tako razburjena, pristavi služkinja.

»Pridem takoj«, pravi zdravnik, in ko je služkinja odšla, se naglo napravi misleč si: gospa sama potrebuje moje pomoči bolj ko pa deček.

Med tem pa je sedela gospa M. pri postelji svojega bolnega otroka. Nepremično upirala je oči na blede obličje komaj štiri leta starega Pavla, njegove roke pa je krčevito držala; tako presedela je bila že prejšnji večer in celo noč. Zdaj pa zdaj se ji izvije iz prsij globok vzdihljaj.

»Gospod doktor pride takoj«, zašepeta služkinja, ki je lahko odprla vrata in ravno tako lahko stopila k gospej.

»Kaj pa je rekel gospod kapelan?« vpraša vdova.

»Gospod kapelan bode že maševal!« dejala je služkinja.

»Ali si mu pa rekla, da naj še danes sv. mašo daruje za malega bolnega Pavla?«

»Ko je gospod kapelan slišal, da je Pavleku tako zelo hudo, dejal, je da bode še danes sv. mašo opravil za malega bolnika.«

»Dobro; ko pride zdravnik, pelji ga takoj gori v sobo. Kako ti je, moj srček?« obrne se mati zopet k malemu. Deček odpre oči, pogleda motno na žalostni obraz materin in potem zopet zapre trudne oči!

»Ljubi Bog«, zdihovala je gospa, »ne pusti, da bi moj sinček mi umrl, ne umreti, ne.«

Kmalu vstopi zdravnik; le pogledal je na bolnega dečka in njegovo skušeno oko videlo je dovolj.

»O gospod doktor, resite mojega otroka, resite ga vendar!«

»Vi veste gospa M., kar zamorem storiti, storim, drugo pa pride od zgoraj«, odvrne zdravnik resno. Potem

prime Pavla za roko, da potiplje žilo. Boječe gledala je mati otrokova zdravniku v obraz, hotela je na vsak način ugoden odgovor. Zdravnik je molčal.

»Ali ni prav nobenega upanja več, gospod zdravnik?« dejala je udova tiho.

»Ne rečem, da ni več upanja, pa deček je hudo bolan«, odgovori zdravnik.

»Vi morate Pavla rešiti, gospod doktor, Vi ga mi morate rešiti — oh, jaz bi ne mogla živeti, ako —.«

»Umirate se, gospa M., vi ste zelo potrti, pa ojačite se, vse upanje še ni izgubljeno — še nekaj hočem poskusiti.« Zdravnik vzame kos papirja iz žepa in napiše zdravilo. — »Tako — dajte bolniku vsaki dve uri jedno žlico zdravila.«

Kakor zagrabi mornar, kateremu je razbil vihar ladijo, za blod, na katerem bi se še morebiti rešil, tako poprijela je gospa recept.

»Danes popoldne pridem se enkrat pogledat«, pravi zdravnik odhajaje.

Dve uri pozneje vstopi gospod kapelan. »Slišal sem, da je mali Pavel zelo bolan«, dejal je, »in ker grem na potu v šolo ravno mimo, prišel sem sam pogledat, kako mu je kaj.«

»O, gospod kapelan, da bi le ne umrl«, odgovori gospa vsa razburjena. Duhovnik stopi k postelji bolnikovi in vpraša prijazno: »kako ti je, Pavel?«

Mesto odgovora odpre in zapre bolni deček očesi.

»Zelo slab je«, obrne se kapelan k materi.

»O, ko bi umrl — ne, ne sme umreti«, odgovori mati.

»Božja volja naj se zgodi, gospa M.« pravi duhovnik mlo. »Vi ste vendar krščanska žena in veste, da Bog vse prav stori, karkoli stori.«

»Volja Božja — oh, volja Božja — pa ne — jaz bi ne mogla prenašati, Bog mi ne sme tega otroka vzeti.«

»Ne govorite tako, udajte se v sveto voljo Božjo, tako je otroku in vaši duši v prid!«

»Udati se? ne udati se ne morem. — Vi ne veste, gospod kapelan, kaj trpi mati, ki vidi svojega otroka umirati.«

»Jaz razumim vašo boleost popolnoma gospa M. in zalujem z Vami, toda tudi v največjem trpljenju ne

smemo pozabiti, da nas sveta vera uči, da je Bog neskončno dober in čez vse moder, da ne smemo zaupanja v njegovo sveto previdnost in udanosti v njegovo sveto voljo nikdar izgubiti, če tudi Božjih potov ne razumemo in v britkosti trpimo.

»Pa kako bi mi mogel Bog otroka vzeti?«

»Molite, gospa M., da se spolni Božja volja nad vami in vašim otrokom.«

»Jaz zamorem samo moliti, da Pavleta ne zgubim.«

»Jaz tudi upam, da se to ne bo zgodilo in sem ravnokar daroval sv. mašo za malega bolnika. Pa še enkrat ponovim gospa, molite, da se zgodi volja Božja.«

»Jaz bom molila — pa moj Pavel mora ozdraviti.«

Odhajaje dejal je kapelan natihoma: »Gospod, ako je tvoja volja reši otroka, pa razsvetli materin razum.«

Popoldne prišel je zdravnik, kakor je bil obljubil. Resno in mirno stopil je k postelji otrokovi in ko ga je nekoliko pregledal, prikradel se mu je lahen nasmeš na ustni. »Otroku se je zelo zboljšalo«, dejal je.

»Ako ostane tako do jutri, potem, gospa M. je otrok rešen.«

»Rešen«, ponovila je mati iznenadena, »ne, otrok pa tudi ni smel umreti, jaz bi ne bila mogla tega prenašati.«

Drugi dan povedal je zdravnik, da bode v treh tednih Pavle popolnoma zdrav.

• • •

Preteklo je od onega časa petindvajset let. Na starem naslonjaču sedela je stara žena; snežnobeli lasje obdajali so njeno upadlo, blede obličje; vidi se ji, da je gotovo mnogo pretrpela. Poleg nje pa je stala mlada žena, popolnoma zatopljena v misli, pa te misli prav gotovo niso bile vesele, ampak brala se je na njenem obličju globoka žalost. Zdaj pa zdaj izvije se ji iz prsi globok vzdih in udi so se ji tresli, kakor da bi bila mrzlična. Dolgo sta obe ženi tako molčali, slednjič spregovorila starka s slabotnim glasom:

»Bo li sodnijska obravnava kmalu končana?«

»Ob 10. uri se je začela, zdaj je že 1/2, 12 — obsodba je že gotova —.«

»O nikar ne govori o obsodbi, — moj Pavel obsojen — moj Pavel morilec — jaz mati morilca — to bi bila moja smrt.«

Starka zgrudila se je na naslonjaču. Njene dušne oči gledale so krvave prizore — nje sin vihti nož nad žensko, streznico njegovih strastij — Pavla vlečejo vklejenega v ječo, peljejo ga na morišče.

Bleda ležala je uboga revica v naslonjaču, zavest jo je zapustila. Poleg nje gledala je mlada žena brez sočutja tja v en dan, njena bolečina bila je prevelika, da bi bila z drugimi imela usmiljenje. »Moj mož morilec«, prišlo je mrzlo in brezbrizno iz njenih ust. Saj je njegovim trditvam vrjela, podala mu je roko pred oltarjem, vso svojo ljubezen mu je naklonila. Pa on, ki ni bil vaje upogniti svoje volje, krotiti svoje strasti, kateremu po njegovih mislih sv. vera nikdar ni mogla dati tolažbe in opore, on postal je v viharju strastij — morilec.

Jokati že ni mogla več mlada žena, mnogo je opominjala, svarila, prosila, jokala; on pa je najprej to vračeval z zasmehom, pozneje pa z zaničevanjem. Zato je čutila v dnu srca, da je izdana, njeno oko bilo je suho.

»Ne, gospod kapelan, moj Pavel ne sme umreti, a ta ljubi otrok — volja Božja, gospod kapelan? — ne, Bog ne sme dovoliti, da moj otrok umrje —«, tako prišlo je hipoma otožno iz ust starkinih.

»Mati, kaj vam je?« obrne se mlada žena k stari, »kaj govoris?«

Tu se odpro vrata, v sobo stopi mlad mož, kakor zid je bilo blede njegovo obličje.

»Je-li obsojen, Ivan?« zakliče mlada žena.

»Pogum, sestra pogum«, odvrne brat.

»Na smrt?« vikne žena.

Pogum, Jerica, odgovori Ivan s tresočim glasom.

»Na smrt obsojen«, pravi še brezčutno mlada žena in nezavestna zgrudi se na tla.

Z izgubljenimi in steklenimi očmi pogledavala je nad tem starka brata njene snah. Potem pa pravi: »Vidite, gospod doktor, moj mali Pavel je rešen — ne, ni smel umreti, jaz bi tudi tega ne bila prenašala.«

Mladi mož pogledal je starko, njene zmešane besede, njen topi pogled, povedala so mu da je revica — zorela. Na to se skloni k sestri, lahno jo vzdignejo in položijo na poleg stoječo posteljo.

»Gospod, tvoja volja naj se zgodi! izvije se mu iz prsi, potem se pa vsede na stol.

Razne novice.

(Pričetek šolskega leta.) Te dni so se pričele šole s sv. mašo. Nove latinske šole dobili so v Kranj, kjer se je za prva dva razreda oglasilo okoli 120 učencev, kar je zelo lepo število za novo šolo. Vkljub novi gimnaziji v Kranju se je zopet letos v ljubljansko latinsko šolo oglasilo zelo veliko učencev. Želimo naši ljubljani mladini obilo blagoslova božjega v novem šolskem letu posebno ji želimo bogo- in mladinsko ljubnih učiteljev, skrbnih staršev, vestnih gospodarjev in gospodinj in mnogo dobrotnih podpornikov!

(Slov. kat. delavske društvo v Ljubljani) prav lepo napreduje. Vsak večer so polni prostori katol. družbe kjer se udje zbirajo v prijateljski družbi, med tednom govorniki poučujejo delavce o raznih stvareh, vsako nedeljo večer je društveni shod, pri katerem se zbere povprek vsaj dvesto udov. Posebno lepo se je akazalo društvo v Kamniku. Ondi so socialisti napravili shod da bi begali kamniške delavce, devet vrlih udov katol. del. društva pa je šlo v Kamnik ter so socialistom popolnoma zmedli štreto, tako, da jo v Kamniku ne bodo

več z lepa razvozljali. — Prihodnjo nedeljo napravi delavsko društvo prvi javen shod na vrtu v roko-delakem domu v Ljubljani ob polu 10. uri dopoldne. Pošteni delavci in njih prijatelji vzlasti iz Ljubljane in iz ljubljanske okolice se vabijo, da pridejo v nedeljo v obilnem številu na shod.

(Katoliško politično društvo v Vipavi.) Pretečeno nedeljo se je volil odbor novemu katoliškemu političnemu društvu v Vipavi. Izvoljeni so: gg. Matija Erjavec, dekan, predsednikom, grof Lanthieri, predsednikom, R. Silvester, trgovec, blagajnikom, župnik Arko, tajnik, deželni poslanec M. Lavrenčič, župnika Mika in Fester, župana Joz. Ferjančič iz Rudanj ter Leop. Zgur iz Goč in Ant. Uršič, trgovec in posestnik v St. Vidu, odborniki. — Bog daj novemu društvu obilo vspehov!

(Premovanje konj) v Ribnici se je vršilo 7. t. m. Za kobile z zrebeta so dobila premije: Jurij Poje iz Zajčjega Vrha 35 gld., I. Rigler iz Prapreč 20 gld., J. Mibič iz Koflerjev 15 gld., Al. Šober iz Nemskevasi 15 gld. Za mlade kobile: M. Krainer iz Zeljn 25 gld., Ivan Gode iz Gor. Lozin 20 gld. I. Mibič iz Koflerjev 15 gld. Za zrebeta: B. Kovačič iz Sodrašice in K. Zalokar iz Strug po 10 gld., A. Šober iz Nemskevasi, A. Tanko iz Goričevasi, A. Žuzek iz Jakličevega in A. Arko iz Ribnice srebrne svetinje. — Dne 10. se je vršilo premo-vanje v St. Jerneju. Za kobile z zrebeti so dobili: I. Strojnik iz Ostroga 35 gld., Fr. Krhin 20 gld., A. Pečnik z Gradišča, A. Krhin iz Gor. Gradišča in Fr. Starič iz Rakovnika po 15 gld., I. Vrtatič s Pentavice, Globelnik iz Starevasi in A. Barborič iz Čadreja srebrne svetinje. Za mlade kobile: I. Strojnik iz Ostroga 25 gld., Fr. Gorenjec iz Malenc 20 gld., Fr. Fabijan iz Sp. Gradišča 15 gld., A. Prijatelj iz Rakovnika in Fr. Krhin srebrni svetinji. Za zrebeta: A. Brborič iz Čadreja 15 gld., A. Kolarič iz Slinovec, A. Prijatelj iz Rakovnika in Fr. Jordan iz Malenc po 10 gld., Jos. Globelnik iz Starevasi, Fr. Colarič in M. Repselj iz St. Jakoba srebrne svetinje.

(Zlate maše) obhajal je dne 16. t. m. preč. gospod Fr. Ka. Bohinc, župnik v Križih pri Trziću. Mnogobrojnim častilcem vedno delavnega, za Božjo čast in za blagor ljudstva vnetega zlatomašnika se pridružujemo tudi mi! Bog ga živi na mnoga leta!

(Pri občinski volitvi v Kostanjevici) je bil županom izvoljen Otmar Sever, svetovalci pa J. Globočnik z Dobrave Fr. Košak, Jernej Škrjanec, L. Bučar in J. Kuntarič iz Kostanjevic, M. Colarič iz Slinovca, M. Zalokar iz Zaboršta, Gr. Jordan iz Malenc in J. Colarič iz Orehovice.

(Kdo bo cesto delal?) Iz Trebnjega: Postava, da se preloži cesta med Trebnjem in Mirno je sklenjena in potrjena. Kdaj se bo začela nova cesta delati, še ne vemo, pač pa kmalu pričakujemo. Slisi se pa, da bi rad dobil delo nove ceste neki tujec po narodnosti in po veri, ki je v jako slabem spominu iz nedavnega časa, ko se je gradila železnica. Razen katerega krčmarja, je tačas vsak zdihoval: da bi le kmalu odrinili ti »ajzenponarji«, ali kakor so se že drugače imenovali, saj je kakor le ob vojakinem času. Železnica je bila dovršena, ali nekaj

jih se še drži naših krajev kakor klop kože. Eden tistih pa še sem nazaj hodi in pravijo, da spekulira, da bo dobil delo nove ceste. On je bil fakotum železniškega podjetnika, ki je imel za časa, ko se je železnica delala, nad tristo tozb, ker ni plačeval v redu. Vsak pa je rekel, da je ta še bolj prebrisan, kot njegov gospodar. Ako bi imel ta človek še Dolenjem deželni kruh rezati, naredi cela temniška dolina ekstravlak, kamor bo treba, da to prepreči.

(Duhovniške spremembe v lav. škofiji.) Č. gospod J. Pavlič, kapelan na Hajdinju, pride za provizorja v Podčetrtek. Č. gosp. Anton Postružnik, provizor pri Svetem Lenartu nad Laskim trgom, pride za kapelana k Sv. Jakobu v Slov. Goricah. Prestavljeni so čč. gg. kapelani: Peter Zdravec od Sv. Jakoba v Slov. gor. na Zavrč, Fr. Lom iz Šmihela pri Šoštanju na Hejdinj in Janez Jodl z Vranskega v Šmihel pri Šoštanju. — Razpisane so župnije: Reka in Podčetrtek do 8. oktobra in Tribunje do 15. oktobra t. l.

(Sleparica.) Po trebanjskem okraji se klati zenska, ki je nekaj sleparij že izvršila, še več pa poskusila. Prihiti v kako hišo, dela se, kakor da služi pri kaki znani družini v drugi vasi, da se je ta ali ona nesreča zgodila, zato prosi kako reč na posodo in nekaj denarja (po 5—10 gld.). Do sedaj naredila je pač nekaj škode, še več pa strahu, ker se vsakemu na prvi hip mogoče zdi, da se je nesreče zgodila, večidel pa so bili ljudje tako previdni, da ji denarja niso izročili: le da bi jo kar prijel, se se ni nihče domislil, dokler je že ni popihala.

(Iz Zagorja ob Savi.) Od nas preselil se je v Vrhpolje g. kapelan Hiersche. Blagega gospoda, neutrudljivo delavnega v cerkvi v šoli in pri kat. delavski družbi bomo ohranili z lepimi spomini in Bog ga spremlja s svojim blagoslovom tudi na Vrhpolji.

(Na Vrhpolju pri Moravčah) je bil 4. t. m. prav lep vasprijem novega g. dušnega pastirja. Okolo treh popoldne dospel je novi naš duhovnik g. Francišek Hierschei v družbi preč. moravškega dekana in petero drugih gospodov tovarišev v Tüstan, prvo vas svoje duhovnije. Raz gričev ob cesti pozdravili so ga tu topiči, pri kaj okusno napravljenem slavlouku pa ga je nagovoril ondašnji posestnik L. P. Po odzdravu odpeljal se je gospod proti Vrhpolju, kjer mu je blestelo nasproti troje slavloukov. pri prvem bil je srčno zaželjeni preprijazno vsprejet po treh belo oblečenih deklicah: pri zadnjem dobil je cerkvene ključe in nato stopal v svetišče, v pričo množice ljudstva, mej mičnim pritrkavanjem in močnim streljanjem, prosit pomoči Najvišjega. Dal Bog preživeti gospodu mnogo srečnih let na tihem Vrhpolju, mej vrhim ondočnim ljudstvom.

(Posebni vlak na Trsat) priredila bode, kakor se nam javlja, tukajšna potovalna pisarna E. Schmarda, dan pred rožnovenške nedelje, dne 6. oktobra (prvo nedeljo v mesecu oktobru.) Natančneje naznanilo se bode pravočasno in se pozvedelo pri raznih župnijskih, poštah in občinskih uradih.

(Na sv. Višarje in k Mariji Pomagaj) kot najalovečjša svetišča slovenskih pokrajin, vozil bode zadnji

letošnji posebni vlak le z osebnimi vozovi v soboto dné 6. oktobra dopoldne. Udeležba je močja na vseh od Celja in Brežic, do Ljubljane in se Lesec ležečih postajah. Taisti dan se letošnje romanje na sv. Višarjah slovesno zaključi in podoba Matere božje prenese v farno cerkev Žabnisko. Vozni listki dobivajo se v Ljubljani v Paulinovi pisarni, Marijin trg števil. 1.

(Posebni vlak na sv. Trsat pri Reki) vozil bode po dokaj znižani ceni, v soboto dné 29. septembra t. l. dopoldne. Vsakoršna pojasnila in vozni listki dobivajo se pri vodju. pred. g. I. Bizavičarju vikarju v ljubljanskem frančiškanskem samostanu. V prav obilno udeležbo te lepe prilike so romarji uljudno vabljeni.

(S Štajarskega.) Svitli cesar so darovali 300 gld. mariborskemu društvu, katero skrbi za poboljšane izpuščene kaznjence. Na god presvitlega cesarja, dné 4. okt. se bode slovesno otvorila nova kadetska šola v Mariboru. Dosedanji vseskozi pravičen deželni šolski nadzornik g. dr. Jarc je prestavljen na Moravsko. Na njegovo mesto pride iz Ljubljane g. profesor Linhart, katerega nam sovražni nemški listi zelo hvalijo. Iz tega lahko sklepamo, da se bodo zopet začeli slabi časi za naše ljudsko šolstvo. — Shode volilcev so sklicali: gg. drž. in dež. poslanci g. Robič in dr. Radaj v Št. Ilj in gg. dr. Gregorec in dr. Jurtela na Črni gori pri Ptuj. Na tem shodu je rekel g. dr. Gregorec, da bode kot predsednik »Slov. političnega društva« delal na to, da se dež. šolski svet v Gradcu razdeli v nemški in slovenski oddelek. Zbrani slovenski možje so obljubili gospoda predsednika vsestransko podpirati v tej zadevi. — V Celju se je dné 4. sept. zbralo nad 40 gospodov iz Goriškega, Kranjskega in Štajarskega, da so posvetovali kako osnovati slov. znanstveno društvo z imenom »Leonova družba«. — Dne 9. sept. se je vršil v Velenju dobro obiskan ustanovni zbor bodružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Pristopilo je 27 članov. V Slov. Bistrici se

je osnovala nova posojilnica, ki začne poslovati dné 19. sept. — Udeležba zborovanja »Südmark-e« v Ptuj boja ni bila posebno velika. Da bi tega društva sploh ne bilo. — Na Štajarskem podučuje v ljudskih šolah 2258 učiteljev in 716 učiteljic. — V Pilšanju je 4. sept. strela ubila 16letno Katarina Sturbej, ko je sedela pod drevesom. — Lepši in zgodaj dozoreli hmelj se je prodajal v Celju 100 kilogr. po 110—120 gld. pozneje dozoreli 100 kilogr. le po 60 gld. in še ceneje. — G. novomašnik Jož Janžekovič pride za kapelana k sv. Barbari blizu Vurberga. Dne 13. t. m. je umrl č. g. Matija Kertna, župnik na Rečici v 63. letu svoje dobe. Naj v miru počiva.

(Tržne cene v Mariboru.) Pšenica 5 gld. 25 kr., riž 4 gld. 20 kr., ječmen 4 gld., oves 3 gld., koruza 5 gld. 10 kr. proso 4 gld. 20 kr., ajda 5 gld. 10 kr., fižol 6 gld. 20 kr. vse po hektolitru. Meso goveje kilogr. 64 kr., telečje 60 kr. Maslo kilogr. 1 gld. mast 62 kr., speh svež 54 kr., povojen 70 kr., surovo maslo kilogr. 1 gld. 40 kr.

Prijateljem lova, lovcev, voznikom in imeteljem konj priporočati je, da ohranijo obuvale suho, konjsko opravo in usnje pri vozovih lično in čedno, uporaba

J. Bendika
v Št. Valentinu
patentovane nepravilne
masti za usnje in
likalne tinkture za
usnje,
maže za konje in
kopita.

Vporablja se vse te predmete pri najvišjem dvoru, pri c. in kr. vojskarni in največjih obratnih prometih. Dobiva se po vseh avstr. deželah. V Ljubljani pri Karolu Weberu, v Celju pri Tammu in Stiegerju, v Mariboru pri Holaseku in Martincu.

Advokat dr. Franc Prevc

2-2

otvoril je svojo

advokatorsko pisarno

v Kranju v Tilarjevi hiši.

Loterijske srečke.

Dunaj, 15. septembra:	25,	62,	76,	65,	82,
Gradec, 15. septembra:	42,	37,	39,	34,	14,
Ljubljana, 15. septembra:	24,	23,	76,	37,	74,
Trst, 15. septembra:	37,	76,	63,	60,	71,

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne
4. oktobra 1894 zvečer.

*Najcenejši in najboljši vir
nakupovanja!*

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Ovet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in pre-
ganja bolečine v križu, nogah in rokah. —
Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 95 kr.

Marijinoeljske kapljice za že-
lodec. — Steklenica 20 kr., 6 ste-
klenic 1 gld.

Pianinski kelišni ali prani sirop
za odraslene in otroke; raztvarja
sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju.
— Steklenica 56 kr., 6 steklenic
2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice
čistijo želodec pri zabasanju, skafe-
nem žolcedu. — Škatulja 21 kr.,
jeden zavojček s 6 škatuljami velja
1 gld. 5 kr.

**Redilna štupa za živino za ne-
tranje potrebe pri kravah, konjih in prašičih.** — Zavojček z ra-
bilnim navodom vred velja le 50 kr., 6 zavojčkov samo 2 gld.

Ovet za konje. Najboljše
mazilo za konje, pomaga pri
pretegu žil, otekanih nog, otrp-
nenju v boku, v križu itd., s
kratka pri vseh boleznih
in hribah. — Steklenica z ra-
bilnim navodom vred stane
le 1 gld., pet steklenic z ra-
bilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetja in vsa druga
zdravilna sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto
razpošiljajo. 144 (24-9)

Tužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancem,
da je naša ljubljena mati

Barbara Rems

dné 13. t. m. po dolgej bolezni mirno v Gospodu preminola.
Ranjko priporočam v blag spomin in pobožno molitev.

V Zagorji ob Savi, 15. septembra 1894.

1

Valentin Rems.

Največji izbor.

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajn

9 častnih
in priznal-
nih diplom

Kwizdov

136 20—10

IX 126 (8—7)

korneuburški živinoredilni prašek
za konje, govedo in ovčad.

Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

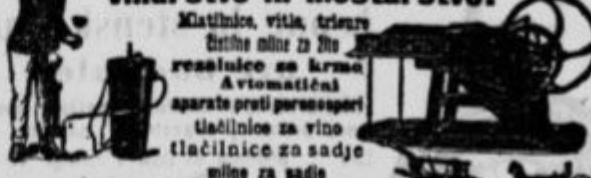
Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh vojskih klevih proti
pomanjkanju sile, slabemu prebavljenju, v zboljšanju
okusnega in izdatnejšega mleka.

Pazi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinored. prašek.

Glavna zaloga:
Franz Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogorski in
kralj. rumunski dvorni zdravnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Frieten
dobiva se v vseh
lekarnah
in
drogerijah
avstro-ogorske
dežele.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!**

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, žalov v
obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpoložje v najugodnejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 40.

Družba Univerzalni kmetijski in vinarski stroji in moštarstvo in
problematične poslovanje

Najkvalitetnejši pogoj. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskusno.

Cene se so zvoza znižale! Preduporabam strojne posode!

Otvoritev prodajalnice.

P. n.

Usojam si prečast duhovščini, slav. občinstvu in cenjenim gospodinjam
uljudno javiti, da bom otvorila v ponedeljek dne 17. t. m. staroznano
in slovečo **Mühlschnovo**, naposled **F. S. Rejnikovo**

prodajalnico specerijskega in mešanega blaga
na Križevniškem trgu št. 8, pri zlatem sidru.

Prodajalnica založena je povsem z dobrim in svežim blagom,
in se bodem kar močno prizadevala, da ustrejem in zadovoljim kupujoče ob-
činstvo z najboljšim blagom po nizkih cenah.

Priporočam se prav posebno cenjenim gospodinjam ter nadejam prav
obilnega obiska.

Odličnim spoštovanjem

Leopoldina Mauser,
imejiteljica prodajalnice.

486 3-2

Advokat

426 3-2

dr. Vikt. Supan

otvoril je

pisarno na Bregu št. 16
(Mayerjeva hiša).

Malo obptnijo

si lahko in z malimi stroški
sleheri more povsod usta-
noviti. 182 20-1

Lep dobilek zagotovljen.

Frankovana pisma (10 kr.) je
posiljati pod naslovom: Eggart
Comp, Milan (Italija).

Domača, zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zate, srebrne in nikelnate verižice, moda-
lene, prstane, zapestnice, naprane igle
134 prodaja in ima v zalogi 19-13

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rotovžu

Popravlja tudi najtežavnejša izvršuje
tekem 14 dni. — Za blago pri njem kup-
ljeno istotako za natančno popravo jamči.

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice števil. 5.

Zaloga vsake baže

gvantnega blaga za moške
in ženske 183 7-1

kakor tudi vse vrste koca, kovtre, srajce,
jope, nogovice, svillene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

zadnja cena

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem Mestu — z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom —
ispravnjenih je

sedem deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1894/95, katero se prične 3. novembra tek. leta.

Pravico do teh ustanov imajo **sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov**, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj **ljudsko šolo**. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo **brezplačno** hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko si pa morajo sami preskrbovati.

V šole sprejemajo se tudi:

1. **Plačujoči učenci**, kateri plačujejo 30 kr. na dan za hrano in stanovanje, pa 20 gld. šolnine na leto, in

2. **eksternisti**, ki zunaj šole stanujejo, plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s ko-
ekom 50 kr., se imajo

do 20. septembra 1894

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pr Novem Mestu.

Prošnjam priložiti je rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je repera ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 24. avgusta 1894.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradne potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razporedbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Vsakdo

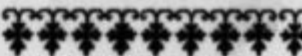
kateri rabi edlikovano fe-
lodčevo tinkturo lekarne
Piccolli-Java pri „angelju“
v Ljubljani, si ohrani zdrav
in krepak želodec, lahko
prebavlja jedila in se obrani
zaprtju telesa.

Cena steklenici
je 10 novcev.

Vnauja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska.

148 24-10

Ravnokar je izšla pri **J. Blasnikovich naslednikih** v Ljubljani

Velika in Mala

PRATIKA

za leto 1895.

487 1-1

Le tiste so **prave J. Blasnikove „Pratike“**, ki imajo
tiskano podobo **sv. Jožefa** kot uradno potrjeno varstveno
znamko na prvi strani.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

Viljema Skarda

IV., Wattergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporočila za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje i. t. d.

100 24-19 **Liturgično opravo**

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno: birete, kolarje, napravnice, vsakovrstne duhovniške čepce. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Jaz plačujem se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. — Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno, ali

Podfosfornasto-kisl

apneno-železni sirup

prilaga lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prani sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahki si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po polki 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred po-

naredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislga apneno-železnega sirupa. Zahteva na-

te soraj vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20-20 97 20 20

Osrednja razpošiljalnica za provinco: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospode lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodram, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar, F. Prodram, M. Mizzam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sevodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidu: A. Reichel; na Trzinu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biasoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Navasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blazek; v Velikovi: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Priporočilna molitvena knjiga

Marija sedem žalosti

Dobiva se po 80, 90 kr. ter po gl. 1. in gl. 1'10, 1'20. Po pošti 5 kr. več pri

J. Bonaču

knjigovezu v Ljubljani.

Seb. Kneipp

Previdnost!

626 24-17

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najbolje nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovno izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zato ne nima nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. tупnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosedanji surogati nikogar nimajo. 17

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Jedino pristna

Kneippova sladna kava

bratov Ulz

v rudečih, štiriglatih zavitkih se dobiva v Ljubljani pri M. Wagnerjevi vdovi in v vseh specerijskih in konsumnih prodajalnicah. 135 (20-4)

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporočila

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorniurednik: A. Kalan.

Tiska „Katoliška Tiskarna.“